ਗਰਭ ਸਮਾਪਨ ਐਕਟ 1971

CommonHealth

ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਕਈ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਇਜ ਹੈ ।ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1971 ਵਿੱਚ ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ।1971ਤਕ ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 312 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਸੀ ।1964 ਵਿੱਚ ਵੱਧਦੀ ਅਬਾਦੀ, ਵੱਧਦੀ ਮਾਤਾ ਮ੍ਰਿਤੂ ਦਰ, ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ,ਜੋ ਕਿ ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ,ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ।ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਗਰਭ ਸਮਾਪਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ 1971 ਵਿੱਚ ਐਮ ਟੀ ਪੀ ਐਕਟ ਬਣਿਆ ।2002 ਅਤੇ 2003 ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ।ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੁੱਝ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਤੇ 2 ਤੋਂ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਦੀ ਲੋੜ

- ਜੇ ਗਰਭ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਵੇ
- ਜੇ ਗਰਭਪਾਤ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਠਹਿਰਿਆ ਹੋਵੇ।
- ਜੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਗਰਭ-ਨਿਰੋਧਕ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ।
- ਜੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਨਮ ਲੈਣ ਤੇ ਬੱਚਾ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਹੋਵੇਗਾ|

ਕਿਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ

ਗਰਭਸਮਾਪਨ 20 ਹਫਤੇ ਤਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

- ਜੇ12 ਹਫਤੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਗਰਭ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ
- ਤੇ ਜੇ 12 ਤੋਂ 20 ਹਫਤੇ ਤੱਕ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ।

ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ

- ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ
- ਡਾਕਟਰ ,ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਾਮ ਦਰਜ ਹੋਵੇ, ਹੀ ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਦੀਥਾਂ

- ਸਰਕਾਰੀ ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਇਹ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਸਹੀ ਸਮਾਨ, ਦਵਾਈਆਂ ਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਾਂਭਣ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੇ।
- ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਲਈ ਵੀ ਗੋਲੀਆਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਾਕਟਰ ਹੀ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ

- ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲੈਣੀ ਤਾਂ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇ ਔਰਤ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਹੈ।
- ਗਰਭ ਸਮਾਪਨ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਗਰਭ ਸਮਾਪਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

- **ਮੈਡੀਕਲ**

7 ਹਫਤੇ ਜਾਂ 49 ਦਿਨ ਦੇ ਗਰਭ ਲਈ ਦਵਾਈ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।200 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਮਿਫਪ੍ਰੈਸਟੋਨ ਦੇਣ ਤੋਂ 36ਤੋ 48 ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ 4 ਗੋਲੀਆਂ 200 ਮਾਈਕਰੋਗਰਾਮ ਮਿਸੋਪ੍ਰੈਸਟੋਲ ਦੇ ਦਿਓ। ਇਹ ਗੋਲੀਆਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੀ ਪਰਚੀ ਤੇ ਹੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

- **ਸਰਜੀਕਲ**

7 ਤੋਂ 15 ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਗਰਭ ਲਈ MVA ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

15 ਤੋਂ 20 ਹਫਤੇ ਲਈ ਬੇਹੋਸ਼ ਕਰਕੇ EVA ਤਕਨੀਕ ਅਪਨਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸਾਰਣੀ

1971 ਤੱਕ : ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 312 ਤਹਿਤ ਗਰਭਸਮਾਪਨ
ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ [ਔਰਤ ਦੀ ਜਾਨ
ਜੋਖ਼ਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ]

1964 : ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਾਲ ਸ਼ਹ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ

1966 : ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਾਲ ਸ਼ਾਹ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ

1970 : ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਾਲ ਸ਼ਾਹ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ| ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼

1971 : ਐਮ ਟੀ ਪੀ ਬਿੱਲ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਪਾਸ

1972 : ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ [ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ]ਵਿੱਚ ਐਮ ਟੀ ਪੀ ਐਕਟ ਲਾਗੂ

1975 : ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ

2002 : ਐਕਟ ਵਿਚ ਸੋਧ
ਨਿੱਜੀ ਸਥਾਨ ਲਈ ਮਨਜੁਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ
ਪਾਗਲ ਦੀ ਥਾਂ ਦਿਮਾਗੀ ਬਿਮਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਿਖਣਾ
ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਤੇ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ
7 ਹਫਤੇ ਤੱਕ ਲਈ ਦਵਾਈ ਨਾਲ ਗਰਭ ਸਮਾਪਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ
63 ਦਿਨ ਤੱਕ ਲਈ ਕਾਬੀਪੈਕ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

2003 : ਐਕਟ ਵਿਚ ਹੋਰ ਸੋਧ
ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਅਵਧੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਮਨਜ਼ੂਰ
ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਨਿਰੀਖਣ ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ
ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼

2014 : ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ

ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ

ਗਰਭ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ

ਦੋ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ

ਅਣਵਿਆਹੀ ਲਈ ਵੀ ਗਰਭ ਨਿਰੋਧਕ ਫੇਲ ਹੋਣ ਤੇ ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਹੋਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇਣਾ

2016 : ਸੋਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਗਰਭ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ

ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੀੜਤਾਂ, ਇਕੱਲੀ ਔਰਤ ਤੇ ਅਪਾਹਜ

ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ

ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਤਾ ਡਾਕਟਰ ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਗਪਾਲ

ਪੋਕਸੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਗਰਭ ਸਮਾਪਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾਨਿਰਦੇਸ਼

ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ ਟੀ ਪੀ ਐਕਟ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ,ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਦੁਚਿੱਤੀ ,ਕਿਸ਼ੋਰਾਂ ਲਈ ਗਰਭ ਸਮਾਪਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਪਲਭਤਾ ਤੇ ਕਾਫੀ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।ਕਾਮਨਹੈਲਥ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਜਾਨਣ ਲਈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰਭ ਸਮਾਪਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਤੱਥ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।18 ਤੋਂ 19 ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੌਕਸੋ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਗਰਭ ਸਮਾਪਣ ਲਈ ਆਈ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿਸ਼ੋਰਆਂ ਲਈ ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਪਲਭਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪੋਕਸੋ ਐ

ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ 22 ਮਈ 2012 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੌਨ ਉਤਪੀੜਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸੀ ।ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ ਯੌਨ ਉਤਪੀੜਨ, ਜ਼ੋਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਅਸ਼ਲੀਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਇਸਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਜਿਹੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ।ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਯੌਨ ਉਤਪੀੜਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਉਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ।

ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19(1) ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਉਤਪੀੜਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ| ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਾਕੀ ਕਾਨੂਨਾਂ ਤੇ ਭਾਰੀ ਪੈਣਗੇ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਫ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ।ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਸੰਭੋਗ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰਦੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਲੜਕੀ ਯੌਨ ਉਤਪੀੜਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੀ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੋ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਬਾਲਿਗ ਲੜਕੀ ਜੇ ਗਰਭਸਮਾਪਨ, ਗਰਭ ਰੋਕੂ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਜਿਨਸੀ ਰੋਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਯੌਨ ਉਤਪੀੜਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ।ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਲੜਕੀ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀਮਰਜ਼ੀ
ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ।ਜੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਇਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਖਤੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। NFHS 4 ਦੇ ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ 15 ਤੋਂ 19 ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 8 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਭਵਤੀ ਜਾਂ ਮਾਂ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।ਇਹ ਅਨਭੋਲ ਮਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਗਰਬ ਸਮਾਪਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਜਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਹੈ ਪਰ ਪੌਕਸੋ ਐਕਟ ਕਰਕੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸ਼ੋਰੀਆ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,ਚਾਹੇ ਉਹ ਗਰਭਸਮਾਪਨ ਲਈ ਆਈਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਗਰਭਰੋਕੂ ਸਾਧਨ ਲਈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਅ ਪੇਚਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸ਼ੋਰੀਆ ਨੂੰ ਯੌਨ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਤਾ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ

ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਲਿਖਵਾਉਣੀ। ਉਹ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

SAHAJ on behalf of CommonHealth
SAHAJ, 1 Shri Hari Apartments, 13 Anandnagar Society,
Behind Express Hotel, Alkapuri, Vadodara, Gujarat, India 390007
Tel: 91-265-2342539 • Email: sahaj_sm2006@yahoo.co.in
Website: www.sahaj.org.in

Contact: Swati Shinde [Coordinator CommonHealth] • Email : cmnhsa@gmail.com
CommonHealth website: http://www.commonhealth.in